

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Královéhradecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola Františka Kupky Dobruška, Františka Kupky 350,
okres Rychnov nad Kněžnou**

Adresa: Františka Kupky 350, 518 01 Dobruška

Identifikátor školy: 600 097 561

Termín konání orientační inspekce: 20. - 26. února 2002

Čj.	091 361/02-5170
Signatura	oi6cv102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Františka Kupky Dobruška, Františka Kupky 350, okres Rychnov nad Kněžnou je plně organizovaná škola, zřizovaná Městem Dobruška. Kromě místních žáků z Dobrušky do školy dojíždí v současné době 119 žáků z dvaceti čtyř obcí, tj. 17,76 %.

V souladu s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, vydaným Školským úřadem v Rychnově nad Kněžnou, č.j. DODSIT 28/2000 ze dne 11. 5. 2000 výuka kromě na výše uvedené adrese probíhá ještě v pěti odloučených pracovištích školy:

1. 518 01 Dobruška, Domašín 87 – zde probíhá výuka žáků druhých tříd, ti jsou na výuku a potom zpět do školní jídelny a školní družiny rozvázeni školními autobusy.
2. 518 01 Dobruška, Pulice 105 – výuka žáků třetích tříd, doprava taktéž zajištěna školními autobusy.
3. 518 01 Dobruška, Františka Kupky 433 – výuka žáků prvních, čtvrtých, pátých tříd, provoz školní družiny a školního klubu.
4. 518 01 Dobruška, Opočenská 585 – je využívána tělocvična.
5. 518 01 Dobruška, Čs. Odboje 670 – je využívána tělocvična.

V hlavní budově školy, dokončené v roce 1994, probíhá výuka žáků 6. – 9. ročníku, není zde tělocvična.

Škola je organizační složkou obce, sdružuje základní školu s kapacitou 770 žáků a školní družinu s kapacitou 150 žáků. Ve školním roce 2001/2002 v době inspekční činnosti se ve škole učilo 670 žáků, v pěti odděleních školní družiny bylo zapsáno 109 žáků, ve školním klubu 34 žáci. Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2, se zapracovanými pozdějšími doplňky, čj. 25 018/98-22.

Orientační inspekce byla zaměřena na sledování kvality výchovně-vzdělávací činnosti v 1. - 5. ročníku, v předmětech český jazyk, matematika, zeměpis, dějepis, přírodovědné předměty, rodinná výchova v 6. - 9. ročníku, dále se soustředila na posuzování kvality výchovně-vzdělávací práce ve školní družině. Zároveň byla provedena tematická inspekce, při níž byla sledována úroveň prevence sociálně-patologických jevů. Kontrolní činnost byla zaměřena na hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu v roce 2001.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Skupina předmětů na prvním stupni

V průběhu orientační inspekce byla sledována práce ve všech třídách prvního až pátého ročníku. Hospitace byly provedeny v předmětech matematika, český jazyk, prvouka, vlastivěda a přírodověda.

Výuka probíhá podle schváleného vzdělávacího programu. Časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídá učebnímu plánu. Učební osnovy jsou plněny, členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá osnovám. Kontrolou předložených tematických plánů bylo

zjištěno, že při plánování nedochází k obsahové duplicitě učiva a je zajištěna kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky. S učebním plánem korespondují i jednotlivé složky předmětů.

Příprava všech učitelek na výuku je systematická, pečlivá a zodpovědná. Sledované hodiny měly promyšlenou strukturu, stanovené cíle byly reálné a odpovídaly aktuálnímu složení tříd.

Třináct učitelek prvního stupně splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na tomto stupni základní školy, tři nikoliv. Učitelky ve druhém a dvou pátých ročnících jsou odborně a pedagogicky způsobilé pro výuku na druhém stupni základní školy. Jedná se o velmi zkušené vyučující, které na tomto stupni působí již řadu let. Všechny učitelky se snaží o odborný růst, sledují nové trendy ve výuce, navštěvují odborné semináře a školení.

Výuka tříd prvního stupně probíhá ve třech budovách. Odloučená pracoviště školy v Domašíně a Pulicích jsou moderní, zrekonstruovaná, v jejich okolí se nacházejí upravené pozemky a sportovní hřiště. Prostory z hlediska počtu místností a velikosti odpovídají ve všech budovách současným potřebám školy. Žákovský nábytek je z části zcela nový s možností polohování, část je nově obroušená a natřená. Ve třídách je dostatečné množství skříněk a polic na žakovské sešity, písemné i výtvarné práce a na pomůcky pro výuku. Všechny prostory jsou velmi vkusně a esteticky upraveny, výzdoba má funkční charakter, učební prostředí je podnětné. Podstatný podíl na výzdobě tříd tvoří výtvarné práce žáků. Učební pomůcky jsou postupně modernizovány a doplňovány. Vyučující využívají zpětné projekory, které jsou umístěny v každé třídě, radiomagnetofony, televizory a videa.

Zásady psychohygieny byly ve sledovaných hodinách zajišťovány průběžným větráním, častým a přiměřeným střídáním činností žáků, tělovýchovnými chvilkami a zpěvem písní. Osvětlení ve třídách je dle subjektivního posouzení dostatečné.

Hospitované hodiny byly řízeny účelně, pokyny vyučujících byly jasně a srozumitelně formulovány. V úvodu vyučovacích jednotek byl žákům oznámen cíl hodiny a předpokládaný průběh. Učivo navazovalo na probíranou látku, výběr, sled a množství informací byly přiměřené věkovým zvláštěm a specifickým podmínkám třídy. Zařazováním rozmanitých vyučovacích metod, aktivizujících forem práce a častým uplatňováním her a soutěží dosahovaly téměř všechny učitelky efektivního využití vyučovacího času, soustředění a zájmu žáků o výuku a jejich aktivní spolupráce v průběhu celé vyučovací jednotky. Organizace výuky umožňovala všem žákům pracovat individuálním tempem, vyjádřit svůj názor, byly zohledňovány jejich schopnosti a potřeby.

Téměř všechny sledované hodiny začínaly výraznou vstupní motivací, která byla dále rozvíjena v průběhu celé vyučovací jednotky. Učitelky využívaly mezipředmětové vztahy, prověřovaly výchozí znalosti a dovednosti žáků. Otázky při opakování byly zaměřeny především na pamětné zvládnutí učiva, byly voleny postupy umožňující žákům pochopení vztahů a souvislostí. Zkoušení mělo charakter vytváření zpětné vazby, navazovalo na probrané a procvičené učivo. Hodnocení výkonu žáků probíhalo průběžně, bylo objektivní, zdůvodněné a pozitivně zaměřené.

Při zadávání úkolů a samostatné práce byla respektována zásada přiměřenosti, učitelky poskytovaly v případě potřeby žákům pomoc a radu, prověřovaly pochopení zadaných cvičení a upozorňovaly na možné problémy.

Žáci jsou vedeni k odpovědnosti a sebekontrolě. Všechny sledované hodiny byly v závěru zhodnoceny, byla oceněna práce jednotlivců. Učitelky s žáky shrnuly učivo a provedly analýzu chyb.

Žáci byli prokazatelným způsobem seznámeni s pravidly jednání a chování. Učitelky respektovaly osobnost každého žáka, vytvářely prostor pro diskusi. Komunikace byla založena na vzájemné důvěře, byly zaznamenány převažující pozitivní vztahy mezi učitelkami a žáky,

mezi žáky navzájem. Verbální i neverbální projev všech vyučujících byl velmi kultivovaný, přirozený a přátelský.

Celkové hodnocení vzdělávání ve sledovaných předmětech na prvním stupni je velmi dobré.

Český jazyk 6. - 9. ročník

Kvalita výuky je hodnocena na základě hospitací, uskutečněných v 6.- 9. ročníku, a také na základě posouzení personálních, materiálních, psychohygienických podmínek, které souvisí s výukou. Byly zhlédnuty hodiny literární výchovy a mluvnice. Čtyřhodinová týdenní dotace v 7. - 9. ročníku a pětihodinová v 6. ročníku odpovídají učebnímu plánu vzdělávacího programu Základní škola. Žáci 7. - 9. ročníku mají možnost si vybrat literární výchovu z nabídky volitelných předmětů a žáci devátých tříd mohou navštěvovat kroužek českého jazyka, v němž se připravují na přijímací zkoušky z tohoto předmětu.

V tematických plánech, které obsahově korespondovaly s učebními osnovami, byly proporcionálně zastoupeny složky jazyková, literární i slohová. Učební osnovy byly plněny. Metodické sdružení učitelů českého jazyka dbá na dodržování kontinuity výuky mezi jednotlivými ročníky.

Výuku tohoto předmětu zajišťují čtyři odborně i pedagogicky způsobilé učitelky s dlouholetou praxí a jedna učitelka, která nesplňuje podmínky pedagogické způsobilosti, ale na kvalitě její práce se to negativně neprojevovalo. Pedagogické zásady byly dodržovány, byl uplatněn individuální přístup k žákům se speciálními potřebami. Kmenové třídy, v nichž výuka probíhala, působily velmi esteticky zejména tím, že byly vyzdobené neobvyklým množstvím i různými druhy pokojových květin. Ve třídách nechyběly magnetické tabule a ostatní obvyklé vybavení, někde byla umístěna i didaktická technika, ale v době inspekční činnosti nebyla využita. K materiálnímu vybavení ještě patřily osvědčené učebnice, nové i starší tabule s gramatickými jevy, jazykové příručky, videokazety a také výukové programy na počítače. Učební prostory odpovídaly psychohygienickým požadavkům, stejně tak organizace vyučovacích jednotek.

Všechny sledované hodiny byly předem připravené a promyšlené, probíhaly v přiměřeném pracovním tempu, množství informací odpovídalo věku žáků i specifickým podmínkám jednotlivých tříd. Hodiny mluvnice v devátém ročníku byly zaměřeny na systematizaci poznatků jak z tvarosloví, tak i ze skladby, ústní i písemnou formou. Úkoly byly diferencované podle obtížnosti a žáci měli možnost výběru. V jiné vyučovací jednotce byly žákům zadány problémové úkoly, které mohli řešit vzájemnou kooperací. Také práce se Slovníky spisovné češtiny se jevila velmi efektivní.

V literární výchově v šestém ročníku se vyučující soustředila na zlepšování techniky čtení, na četbu s úkolem, na porozumění obtížnějšímu textu. V další vyučovací jednotce se žáci snažili aplikovat poznatky z literární teorie, byly využity mezipředmětové vztahy a byl vytvořen prostor pro diskusi.

Téměř všechny hodiny začínaly vstupní motivací, motivační výzvy byly aplikovány zejména v době, kdy se začínala objevovat únava, a častěji směřovaly k žákům se specifickými potřebami. Klasifikační zkoušení bylo součástí jazykových hodin, hodnocení bylo objektivní a zdůvodněné.

K pozitivním stránkám všech hodin českého jazyka patřil kultivovaný projev učitelek, vzájemné respektování osobností jak ze strany učitelů k žákům, tak i naopak, k negativům je možné zařadit nevyužití didaktické techniky, menší míru komunikace žáků v hodinách, nedodržení časové struktury některých vyučovacích jednotek – závěrečné zhodnocení práce až po zvonění.

Celkově je kvalita výuky českého jazyka hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

K posouzení úrovně výuky matematiky se uskutečnilo pět hospitací v 5. – 9. ročníku.

Časová dotace odpovídá učebnímu plánu vzdělávacího programu Základní škola. Kontrolou třídních knih bylo ověřeno, že učební osnovy jsou plněny. Členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s osnovami. Kontinuita výuky je zajištěna tematickými plány. Vyučující jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení. Plán předmětové komise matematiky obsahuje konkrétní úkoly pro školní rok, z nichž stěžejními jsou vnitřní diferenciaci, individuální přístup k zaostávajícím žákům a využívání schopností talentovaných žáků. Pedagogové zaměřují pozornost také na kvalitu písemných projevů žáků.

Předmětu vyučuje pět odborně i pedagogicky způsobilých učitelů. Výuka se realizovala v kmenových učebnách, které podle subjektivního posouzení svým vybavením, teplotou a kvalitním osvětlením odpovídají psychohygienickým požadavkům. V učebnách jsou žákovské stolky a židle různých velikostí, takže je možné vyhovět individuálním potřebám žáků různého vzrůstu. V jedné z učeben jsou však první lavice umístěny příliš blízko čelní stěny. V nižších ročnících bylo málo pozornosti věnováno psychohygieně vyučování, žáci nebyli upozorňováni na nevhodné sezení při čtení a psaní.

Kabinet matematiky je vybaven základními pomůckami, jako jsou kalkulátory, sbírky úloh, modely geometrických těles, fólie pro zpětný projektor apod. Didaktická a výpočetní technika je k dispozici v dostatečném množství.

Všechny hodiny měly podobnou stavbu s opakováním a zpravidla písemným zkoušením, výkladem nové látky a jejím procvičením. Vyučovací metody byly přiměřené věku žáků. Probírané učivo vždy navazovalo na předchozí látku. V nižších ročnících byly zařazeny soutěživé a hravé formy výuky. Žáci počítali z paměti, písemně, řešili úlohy z učebnice nebo ze sbírky úloh. K lepšímu pochopení učiva byly použity názorné pomůcky. Zpětný projektor byl smysluplně použit ve dvou hodinách. V prvním případě neobvykle jako alternativa k tradičním tabuli a křídě, podruhé k demonstraci složitějších jevů. Od žáků vyšších ročníků byly vyžadovány souvislé a přesné odpovědi. V žádné hodině nebyla zařazena skupinová práce. Vyučovací čas byl ve všech hodinách efektivně využit. Mimořádný důraz byl kladen na správné pochopení textu slovních úloh. Pozitivním jevem je kvalitní úprava grafických prací žáků. Je to výsledek spolupráce všech vyučujících, kteří tomuto problému věnují stálou pozornost. Učivo bylo interpretováno věcně správně. Čtvrtletní kontrolní práce jsou psány v řádných termínech, mají přiměřenou obtížnost, obsah vychází z probraného učiva.

Motivace žáků spočívala většinou v oznámení cíle a programu hodiny. Obsahem písemných desetiminutovek bylo učivo předchozích hodin. Cílem netradičního způsobu individuálního zkoušení žáka v devátém ročníku byla příprava na přijímací zkoušky. Na konci všech hodin provedli vyučující hodnocení třídy jako celku, ale také některých jednotlivců, kteří předvedli kvalitní výkony. Žáci se pravidelně zúčastňují matematických soutěží ve školním a okresním kole. Základní matematické učivo si mohou žáci 7. - 9. ročníku rozvíjet ve volitelném předmětu Technické kreslení.

Celkově je výuka matematiky hodnocena jako velmi dobrá.

Přírodovědné předměty

Hospitační činnost byla realizována v hodinách přírodopisu, fyziky a chemie u sedmi pedagogů. Časová dotace sledovaných přírodovědných předmětů odpovídá schválenému učebnímu programu. Učební osnovy jsou plněny. Obsahová duplicita učiva nebyla shledána,

kontinuita výuky je zajištěna. Žáci nemají možnost nadstandardně rozvíjet svoje znalosti a dovednosti v žádném volitelném nebo nepovinném předmětu s přírodovědným zaměřením, ani v takto orientovaném zájmovém útvaru.

Stanovené výukové cíle odpovídaly standardu vzdělávání. Všichni učitelé mají vypracovány tematické plány, jejichž úroveň je velmi různá – od formálních až po velmi funkční plány, doplněné o poznámky a přehled vykonávaných laboratorních prací. Bezprostřední příprava pedagogů na výuku byla kvalitní. Výuka přírodovědných předmětů je ve všech případech zajištěna učiteli, jejichž odborná a pedagogická způsobilost je v souladu s právními předpisy, a na kvalitě výuky se to příznivě projevuje.

Škola má k dispozici pro výuku těchto předmětů jedinou odbornou učebnu pro výuku chemie a fyziky, ta však nepostačuje a část hodin fyziky a chemie je nutné učit v kmenových učebnách. V nich jsou vyučovány rovněž všechny hodiny přírodopisu. Odborná učebna je prostorná, je vybavena pracovními stoly s rozvody elektrického proudu. Součástí zařízení tvoří video a televizor. S odbornou učebnou jsou spojeny kabinety chemie i fyziky a navíc menší laboratoř pro vykonávání laboratorních prací. Laboratoř, demonstrační stůl a digestoř v odborné učebně jsou vybaveny funkčním rozvodem plynu, který však v praxi není využíván. Učitelé mají k dispozici dostatečný počet zpětných projektorů. Kabinety chemie, fyziky i přírodopisu jsou dobře vybaveny pomůckami. Učební prostředí je ve všech případech podnětné a estetické.

Laboratorní práce ze všech přírodovědných předmětů jsou vykonávány, počet prováděných laboratorních prací z přírodopisu a chemie nedosahuje hodnot doporučených osnovami. Záznamy z laboratorních prací jsou vedeny různými formami. Žáci školy se dlouhodobě a úspěšně účastní olympiád z fyziky a přírodopisu.

Struktura hodin odpovídala výukovým cílům, ve sledovaných hodinách byla stavba hodiny promyšlená a logická. Organizační pokyny všech učitelů byly jasné a srozumitelné. Výběr učiva byl v souladu s věkem žáků a jejich znalostmi. Ve všech hodinách vyučující vycházeli z dosažené úrovně vědomostí a navazovali na ni novými poznatky.

Učitelé aplikovali rozmanité vyučovací metody. Kromě rozhovoru učitele se žáky byla do hodin zařazována samostatná práce žáků. Využívání učebnic bylo funkční. S názornými pomůckami žáci pracovali pravidelně a často. Didaktická technika byla využita v části hospitovaných hodin.

Organizace vyučovacích jednotek odpovídala psychohygienickým požadavkům. Ve všech hodinách měli žáci možnost sdělovat své poznatky a zkušenosti. Vyučovací čas byl efektivně využíván. Učitelé interpretovali učivo věcně správně.

Úvodní motivace byla do hodin zařazována spíše výjimečně, dostatek prostoru vyučující věnovali průběžné motivaci. Ze zajímavějších motivačních prvků lze uvést využití skrývačky a práci s chybou. Ve všech sledovaných hodinách učitelé látku vhodně aktualizovali, navozovali mezipředmětové vztahy a uváděli příklady z praxe. V menší části hodin byla věnována pozornost závěrečnému shrnutí a zhodnocení výkonu žáků.

Zkoušení a opakování navazovalo na probranou látku. Frekvence známek v žákovských knížkách byla značná, hodnocení žáků učiteli bylo objektivní. Žáci jsou vedeni k sebekontrolě a odpovědnosti.

Žáci dodržovali dohodnutá pravidla jednání, projevy nežádoucího chování nebyly při hodinách pozorovány. Komunikace mezi učiteli a žáky byla založena na vzájemné důvěře. Učitelé dbali na rozvíjení komunikativních schopností a dovedností žáků i na kvalitu písemného projevu. Vyjadřovací schopnosti žáků byly v různých třídách rozdílné, většinou nadstandardní.

Verbální a neverbální komunikace všech učitelů byla na velmi dobré úrovni. Téměř ve všech sledovaných hodinách byli žáci pozorní a snažili se o maximální výkon.

Úroveň výuky přírodovědným předmětům je celkově velmi dobrá.

Dějepis

Hospitační činnost byla realizována v 6. – 9. ročníku u tří odborně i pedagogicky způsobilých učitelek, všechny mají dlouholetou praxi. Časová týdenní dotace odpovídá schváleným učebním dokumentům, členění učiva do jednotlivých ročníků s nimi koresponduje. Kontrolou třídních knih IX. A, IX. B, IX. C, vedených ve školním roce 2000/2001, bylo zjištěno nedodržení osnov, neboť nebyl probrán tematický celek Československo a svět ve 2. polovině 20. století.

Výuka probíhala v kmenových třídách, žáci měli dostatek prostoru pro práci, subjektivně zjištěné světelné i tepelné podmínky byly vyhovující. Materiálně-technickou základnu pro tento předmět tvořily učebnice, atlasy, starší i nové mapy, videokazety, obrazový materiál, nakopírované texty. V jedné vyučovací jednotce bylo využito video, a to velmi efektivně.

Ve sledované výuce učitelky využívaly rozmanité vyučovací metody - referáty, řízený rozhovor, práci s učebnicí či s mapou, diskusi nad určitým problémem, doplňování bílých míst v textu při sledování videozáznamu, úvahu nad dobovými materiály. Kromě společné a individuální práce, jež převažovaly, se objevovala hlavně činnost ve dvojicích, u starších žáků byl také vytvářen prostor pro samostatné aktivní učení. Na závěrečné shrnutí a systematizaci poznatků zůstal potřebný čas pouze v polovině sledovaných vyučovacích jednotek.

Motivace prolínala výukou a aktivizovala žáky ve všech sledovaných třídách. Protože všechny vyučovací jednotky začínaly buď klasifikačním zkoušením, nebo opravou písemného cvičení, je možné konstatovat, že zadané otázky byly přiměřené věku žáků, že systém hodnocení byl buď známý, nebo byl vysvětlen, že v několika případech učitelky ocenily i snahu o pokrok a že hodnocení bylo objektivní a zdůvodněné.

Ve všech třídách panovala klidná pracovní atmosféra, neobjevily se prvky nežádoucího chování nebo jednání, spíše prvky vzájemné důvěry a tolerance. Komunikativní dovednosti byly cíleně rozvíjeny.

Na základě zjištěných skutečností je kvalita výuky tohoto předmětu hodnocena jako velmi dobrá.

Zeměpis

Časová dotace odpovídá učebnímu plánu vzdělávacího programu Základní škola. Kontrolou třídních knih bylo ověřeno, že učební osnovy jsou plněny. V nabídce volitelných a nepovinných předmětů není takový, který by umožnil žákům rozvíjet zeměpisné vědomosti.

Předmět vyučuje pět pedagogů, kteří všichni mají odbornou a pedagogickou způsobilost. Výuka probíhá v kmenových učebnách, které podle subjektivního posouzení odpovídají psychohygienickým požadavkům. Kabinet zeměpisu je vybaven dostatečným sortimentem přehledně uspořádaných nástěnných map, velkým množstvím odborné literatury, encyklopedií a atlasů využitelných jak pro přípravu učitelů na výuku, tak i ke studijním účelům pro žáky.

Všechny zhlédnuté hodiny měly podobnou stavbu s počátečním opakováním a zkoušením, následným výkladem a závěrečným shrnutím. Žáci pracovali s učebnicemi, atlasy, slepými mapami, tabulkami a nakopírovanými materiály. V jedné vyučovací jednotce byla vhodně zařazena četba článku z populárně-vědeckého časopisu. Často učitelé zadávali samostatnou práci s uvedenými pomůckami a pro žáky, kteří dokončili úkoly dříve, připravili další práci. Malou pozornost však věnovali rozvoji vyjadřování žáků, většinou se spokojili s jednoslovnými odpověďmi. Také psychohygieně vyučování nebyla věnována dostatečná pozornost, pouze v jedné hodině byla zařazena relaxační chvilka. Ve dvou vyučovacích jednotkách byly

zaznamenány věcné chyby ze strany vyučujících. V některých hodinách měl výklad nového učivo spíše charakter přednášky, což vedlo žáky k pasivitě a v důsledku také k nekázni. V žádné hodině nebyla použita didaktická technika.

Motivace spočívala většinou v oznámení cíle a programu hodiny. Často byla použita aktualizace učiva právě probíhajícími olympijskými hrami. Vyučující se často odvolávali na zkušenosti žáků. Téměř ve všech hodinách byly uplatněny mezipředmětové vztahy. Zkoušení probíhalo formou testu nebo řešením úkolu u tabule. Otázky a úkoly měly návaznost na předchozí učivo. Při individuálním zkoušení byly úkoly diferencované podle schopností žáků. Hodnocení bylo zaměřeno převážně pozitivně, bylo vždy vysvětleno a zdůvodněno. Také v tomto předmětu byla úroveň písemného projevu žáků velmi dobrá. V tomto školním roce se žáci nezúčastnili žádné zeměpisné soutěže, v předchozích letech byli účastníky zeměpisných olympiád.

Celkově je úroveň výuky zeměpisu hodnocena jako průměrná.

Rodinná výchova

Kvalita výuky tohoto předmětu je hodnocena jak na základě přímé hospitační činnosti, realizované v 6. – 9. ročníku, tak na základě posouzení dalších podmínek vzdělávání. Časová dotace jedna hodina týdně je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Kontrolou třídních knih bylo ověřeno plnění učebních osnov. Výukové cíle, zachycené v podrobně zpracovaných tematických plánech jednotlivých ročníků, odpovídají vzdělávacím standardům a jsou v souladu s pedagogickými zásadami.

Vyučovací jednotky vedla jedna učitelka, která má vysokoškolské pedagogické vzdělání, ale nikoliv zaměřené na přípravu učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů pro 6. – 9. ročník základní školy. O tento předmět se však zajímá a dlouhodobě se v něm vzdělává, (např. je absolventkou vzdělávacích kurzů Programu výchovy ke zdravému životnímu stylu a také se zabývá protidrogovou prevencí).

Materiální zázemí pro tento předmět tvořily učebnice pro 7. - 9. ročník, množství videokazet, alternativní učebnice, didaktická technika, (nebyla však využita) a celá řada textů a pomůcek, které vyučující získala od organizací i jednotlivců, s nimiž spolupracuje.

Všechny sledované hodiny byly předem připravené, množství informací a tempo výuky odpovídaly věkovým zvláštnostem i specifickým podmínkám jednotlivých tříd. Vyučující využívala různé metody a formy práce, střídala se samostatná činnost s prací společnou či ve dvojicích, žáci mohli pracovat individuálním tempem. Největší zaujetí projeví žáci, kteří se vžili do rolí pracovníků hygienické stanice a libovolnou výtvarnou technikou propagovali péči o jednotlivé části těla. Také ve vyučovací jednotce, v níž se seznamovali se zdroji konfliktů a na závěr řešili test o svých sklonech je vyvolávat, žáci pracovali s chutí a bylo zřetelné, že je tato problematika zajímavá.

Na začátku a v průběhu výuky byli žáci většinou vhodně motivováni, povzbuzování k vyvozování závěrů, byla oceňována jejich snaha spíše pochvalou než známkou.

Interakce a komunikace byla založena na vzájemné toleranci. Žáci, kteří se do činností či modelových situací zapojovali s chutí, diskutovali, uváděli příklady ze života, snažili se argumentovat, ale větší část z nich má problémy s komunikativními dovednostmi.

Celkově je kvalita výuky předmětu rodinná výchova hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Plánování a příprava výuky, podmínky výuky, organizace formy a metody výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré, stejně tak motivace a hodnocení, interakce a komunikace.

Vzdělávání ve sledované oblasti má velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI ŠKOLNÍ DRUŽINY

Charakteristika školní družiny

V době konání orientační inspekce bylo ve školní družině zapsáno v pěti odděleních 109 žáků prvního až třetího ročníku. Školní družina realizuje svoji činnost denně od 6:45 do 7:45 hodin a v odpoledních hodinách od 11:25 do 16:00 hodin.

Školní družina je součástí základní školy, zřizovatelem je Město Dobruška. O hlavních prázdninách je zajišťována činnost v prvním týdnu. Vychovatelky pro žáky organizují turistické výlety na zajímavá místa v regionu. Zájem o tuto činnost je z řad rodičů i žáků velký, počet přihlášených často přesáhl maximální možný počet účastníků, daný např. kapacitou autobusu. O vedlejších prázdninách je provoz upravován podle počtu přihlášených dětí.

Zájmové útvary pracující jako součást školní družiny ve škole nejsou organizovány. Rozvoj talentu a zájmů dětí je zajišťován jinými institucemi.

Podmínky výchovně-vzdělávací činnosti

Činnost školní družiny je zajišťována pěti vychovatelkami. Čtyři z nich splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (jedna vychovatelka má vysokoškolské vzdělání v tomto oboru), jedna vychovatelka podmínky odborné a pedagogické způsobilosti nesplňuje, neboť získala středoškolské vzdělání učitelky mateřské školy.

Čtyři oddělení využívají třídy v samostatném objektu (původní školní jídelna), ten je spojovací chodbou propojen s budovou školy, v níž se nacházejí třídy prvního stupně. V této části školní budovy je umístěno i zbývající oddělení. Všechny využívané třídy vyhovují svou velikostí počtu žáků. Jsou vybaveny koberci a dostatečným množstvím žákovského nábytku. Prostředí, ve kterém probíhá činnost školní družiny, je podnětné, s množstvím nástěnek a ploch, na kterých jsou vystavovány výtvarné práce žáků. Při realizaci vzdělávacích činností využívají vychovatelky kromě tříd i tělocvičnu, školní hřiště a plavecký stadión, navštěvují městskou knihovnu.

Vybavení školní družiny je postupně obnovováno a modernizováno ve všech odděleních. V současné době vyhovuje potřebám činnosti školní družiny. Žáci mají k dispozici množství didaktických a společenských her, konstruktivních stavebnic, hraček, knih a dětských časopisů. Ve dvou odděleních je televizor a video.

Stravování a pitný režim žáků jsou zajištěny školní jídelnou (samostatným subjektem) a bufetem, v němž nabízejí několik druhů nápojů, ovoce, zeleniny, pečiva a sladkostí.

Kontrolou dokumentace bylo zjištěno, že vychovatelky mají zapsané všechny potřebné informace o žácích.

Personální, materiální a psychohygienické podmínky jsou na velmi dobré úrovni.

Hodnocení kvality řízení školní družiny

Školní družina má samostatně zpracovaný plán činnosti, který navazuje na vzdělávací program základní školy a vychází z konkrétních místních podmínek. Je dále rozpracováván a upřesňován v týdenních plánech činnosti.

Rozsah provozu odpovídá potřebám žáků i jejich zákonných zástupců a byl projednán se zřizovatelem. Vchod do samostatného objektu školní družiny je umístěn zcela mimo komunikace. Hlavní vstup do budovy základní školy s prvním stupněm a jedním oddělením školní družiny je však v bezprostřední blízkosti hlavní vozovky a poměrně rušné křižovatky. Vedení školy již několikrát upozorňovalo na nutnost umístění retardérů.

Vnitřní řád školní družiny je funkční a dává dostatečný prostor pro zajištění provozu. Rozpis služeb a výše úvazků vychovatelek odpovídá potřebám výchovně-vzdělávací práce a počtu žáků v odděleních.

Kontrolou povinné dokumentace bylo zjištěno, že je vedena pečlivě, na předepsaných tiskopisech a je v souladu s právními normami a doporučeními. Počty žáků byly v souladu se všemi vykazovanými dokumenty.

Všechny vychovatelky jsou v každodenním kontaktu s vedením školy, především se zástupkyní pro první stupeň. Předávání informací o žácích s jejich třídními vyučujícími probíhá denně, vychovatelky se zapojují do řešení výchovných problémů. Čtyři vychovatelky, které splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro práci ve školní družině, na část úvazku vyučují předměty s výchovným zaměřením na prvním stupni.

Školní družina se podílí svou činností na prezentaci školy na veřejnosti, pomáhá při přípravě a organizaci soutěží, přibližuje žákům tradice dodržované v regionu.

Kvalita, rozsah a účelnost plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků a kontrolní mechanismy jsou na velmi dobré úrovni.

Organizace a průběh výchovně-vzdělávací činnosti školní družiny

Hospitace byly provedeny ve všech odděleních. Volené metody a formy činností odpovídaly podmínkám školní družiny a požadavkům na specifickou pedagogiku volného času. Vychovatelky vždy respektovaly hledisko dobrovolnosti, přiměřenosti a byl vytvářen prostor pro spontánní aktivity žáků.

Kontrolou týdenního plánu v přehledu výchovně-vzdělávací práce školní družiny bylo zjištěno vyvážené střídání činností odpočinkových, rekreačních a zájmových. Vychovatelky se zaměřují na upevňování hygienických návyků, dopravní výchovu, přípravu na vyučování. Žáci dostávají odpovídající prostor pro rozvoj komunikativních dovedností, samostatného verbálního projevu, tvořivosti a seberealizaci.

Při odpočinkových činnostech po obědě volily vychovatelky většinou četbu knih s dětskou tematikou. Žáci následně vyslechnutý text interpretovali, odpovídali na dotazy, opakovali obsah předchozích kapitol. Následovaly činnosti zaměřené na výtvarnou a praktickou výchovu -vytváření obrázku na ozdobení skleničky speciálními barvami, výroba indiánské čelenky, kreslení zážitků ze zimní olympiády. Při všech aktivitách byla respektována osobnost žáka a individuální potřeby jednotlivců.

Žáci jsou vedeni k sebehodnocení, je posilována jejich sebedůvěra, ojedinělé nežádoucí projevy chování byly vychovatelkami potlačeny tak, aby nedošlo ke stresování žáků a narušení vzájemné komunikace.

Organizace a průběh výchovně-vzdělávacích činností školní družiny, motivace a komunikace jsou na velmi dobré úrovni.

Celkové hodnocení podmínek, kvality řízení a organizace výchovně-vzdělávací činnosti školní družiny

Na základě posouzení podmínek, řízení a organizace výchovně-vzdělávací činnosti je činnost školní družiny hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Koncepční záměry rozvoje školy vycházejí z potřeb města. Nejsou sice zpracovány písemnou formou, ale z rozhovorů s ředitelem školy a jeho zástupci je zřejmé, že mají konkrétní představy o dalším vývoji školy. V materiálně-technické oblasti jde především o stavbu nové tělocvičny. Současný stav, kdy škola musí využívat dosti vzdálených tělocvičen jiných organizací, má nepříznivý vliv na úroveň tělesné výchovy, protože přecházením se ztrácí podstatná část vyučovacích hodin. Dále se jedná o vybavení počítačové učebny programy pro všechny předměty, aby mohla být efektivně využita, nejenom pro výuku informatiky. Třetím cílem je vybudování počítačové učebny na prvním stupni školy. V oblasti výchovně-vzdělávací činnosti si stanovilo vedení školy cíl sjednotit požadavky učitelů prvního a druhého stupně a zkvalitnit práci s integrovanými žáky.

Hlavním materiálem, jímž se řídí činnost školy v tomto školním roce, je plán práce na školní rok 2001/2002, který se nazývá Hlavní úkoly v oblasti výchovy a vzdělávání. V kapitolách Výchovně vzdělávací práce, Vzdělávání učitelů, Hospitační činnost a Materiální zabezpečení jsou rámcově určeny úkoly i odpovědní pracovníci. Z tohoto základního materiálu jsou sestavovány podrobné měsíční plány, které vznikají postupně během školního roku. S přihlédnutím k připomínkám předmětových komisí je vytváří ředitel školy a jeho zástupci. Učitelé jsou seznámeni s plánem vždy na začátku měsíce a mohou ho doplňovat a připomínkovat. Do plánu se zapisují zkušenosti z jednotlivých akcí.

Vyučování probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola. Kontrolou učebního plánu bylo zjištěno, že není dodržen minimální počet hodin v předmětech hudební výchova, výtvarná výchova a praktické činnosti. Dále je porušeno ustanovení, že se těmto předmětům musí vyučovat ve všech ročnících.

Žáci si formou ankety vybírají ze čtyř volitelných předmětů - technické kreslení, literární výchova, práce s počítačem a technické nebo pěstitelské práce. Dále se mohou přihlásit na tři nepovinné předměty - zdravotní tělesná výchova, konverzace v anglickém jazyku a pohybové hry.

Péče o integrované žáky - viz.výchovné poradenství a prevence sociálně patologických jevů.

Plánování je hodnoceno jako průměrné.

Organizování

Škola má zpracovaný materiál nazvaný Organizace školy pro školní rok 2001/2002, v něm je

uvedeno rozdělení funkcí, třídnictví, přehled metodických orgánů školy, přehled pedagogických pracovníků školy, přehled dyslektických asistentek, správci sbírek termíny pedagogických rad a jejich náplň, přehled volitelných a nepovinných předmětů, přehledný učební plán školy a hlavní úkoly ve školním roce. Součástí materiálu je rovněž obsáhlý školní řád, který je v souladu s právními předpisy. Přílohu tvoří povinnosti učitelů školy. Pokyny týkající se žáků obsahují převážně povinnosti a zákazy, v menší míře jejich práva. Se školním řádem i zásadami bezpečnosti byli žáci prokazatelně seznámeni. Pracovní řády odborných učeben, tělocvičen a dílny jsou zpracovány. Také pracovní povinnosti ostatních zaměstnanců školy jsou jasně vymezeny a písemně zpracovány. Rozdělení úkolů mezi vedením školy je logické a funkční. Zvolená organizace umožňuje funkční řízení školy.

Povinná dokumentace je vedena. Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy jsou odpovědně vyplňovány, výjimečně se v dokumentech některých ročníků objevují nestandardní úpravy textu. Záznamy o práci v nepovinných předmětech jsou vedeny na předepsaných tiskopisech. Třídní knihy jsou pravidelně kontrolovány. Zápisy z jednání pedagogické rady jsou psány svědomitě, projednávány jsou všechny důležité oblasti práce školy. Diskuse je uvedena v zápisech z některých pedagogických rad. V zápisech jsou doložena projednání plánu práce školy, školního řádu a organizačního zabezpečení školního roku. Chybí prokazatelné záznamy o projednání výroční zprávy, (její jednotlivé části jsou však do programu pedagogických rad zařazovány), dále záznamy o projednání řádů odborných učeben. Kniha úrazů je vedena na tiskopisu SEVT. Protokoly o komisionálních opravných zkouškách obsahují všechny náležitosti.

Poradní a metodické orgány ve škole jsou ustaveny a jejich prostřednictvím se učitelé aktivně podílejí na řízení. Ve škole pracuje metodické sdružení učitelů prvního stupně a čtrnáct předmětových komisí na druhém stupni. Zápisy ze schůzek metodických orgánů jsou vedeny.

Nejdůležitějším prostředkem předávání informací jsou měsíční plány, pravidelně konané pedagogické rady a příležitostné provozní porady. Využívány jsou rovněž informační nástěnky ve sborovnách školy. Aktuální informace jsou sdělovány prostřednictvím školního rozhlasu a do odloučených školních budov telefonicky. Při operativním řízení je upřednostňována osobní komunikace.

Personální dokumentace je uložena v kanceláři sekretářky školy. Osobní údaje o pracovnících jsou dobře zabezpečeny.

Organizace vyučování a sestavení rozvrhu hodin je v souladu s psychohygienickými zásadami s výjimkou faktu, že pátá a šestá vyučovací hodina jsou zkráceny o pět minut. Škola se zapojila do pedagogického projektu Dokážu to a udržuje družební styky se základní školou v Klodsku.

Při škole pracuje sdružení přátel školy, které je určeno nejen pro rodiče, ale i pro širší veřejnost se zájmem o práci školy. Pravidelně se schází výbor sdružení, rada školy není ustavena. Plenární zasedání všech rodičů nejsou svolávána. Třídní schůzky se konají dvakrát ročně, pro rodiče žáků některých ročníků častěji. Další návštěvy rodičů se uskutečňují individuálně podle potřeb. Spolupráce školy s rodiči je na velmi dobré úrovni. Rodiče se podílejí na vedení některých zájmových útvarů, na organizaci mimoškolních akcí a sponzorsky rovněž na jejich zabezpečení i na zlepšování materiálního vybavení školy.

Na veřejnosti se škola prezentuje občasnými mimoškolními akcemi, pořádáním výstav výtvarných prací a plesu školy. Velmi úspěšnou a pravidelně pořádanou společenskou událostí je rozloučení s rodiči a žáky devátých ročníků. Příležitostně je práce školy popularizována v místním a regionálním tisku.

Výroční zpráva školy je kvalitní a obsahuje všechny podstatné informace týkající se práce

školy.

Vedení školy se při rozhodování snaží využívat podněty a připomínky ostatních zaměstnanců. Spolupráce se zřizovatelem je hodnocena ředitelem školy jako velmi dobrá.

Kvalita oblasti organizování práce školy je hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení navazuje na plánování a na kontrolní činnost. S jednotlivými úkoly, které vyplývají z plánu práce nebo z pravidelných porad vedení školy, jsou učitelé i ostatní zaměstnanci seznamováni na poradách, nebo jsou součástí měsíčních plánů. Ty jsou pravidelně vyvěšovány ve sborovnách všech budov a jejich plnění je sledováno a hodnoceno. Ve velké škole, jako je tato, vyžaduje operativní vedení i dobrou komunikaci.

Demokratické vedení školy dává všem zaměstnancům prostor pro uplatnění tvořivosti a iniciativy, vítá tvůrčí záměry a nápady. Mezi vedením a pracovníky panují dobré interpersonální vztahy.

Ke kvalitnímu zabezpečení výuky je podle možností využívána odborná a pedagogická způsobilost učitelů. Většinu předmětů vyučují pedagogové s odpovídající aprobací, chybí však učitelé aprobovaní na výuku německého jazyka, rodinné výchovy a občanské výchovy. Podle sdělení ředitele školy na zajištění výuky některým předmětům, nepovinným či volitelným, má odborníky, chybí ale finanční prostředky, (např. na konverzaci v anglickém jazyce). Své zájmy a schopnosti vyučující uplatňují při práci s dětmi i v době mimo vyučování. Dlouhou a velmi dobrou tradici má zejména Školní sportovní klub Bodlinka, v něm v sedmnácti oddílech získávají základní sportovní znalosti a dovednosti děti z prvního i druhého stupně školy, a to ve sportech tradičních i netradičních. V čele klubu stojí jeden z učitelů, pomáhají mu další pedagogové, rodiče, bývalí žáci a finančně také firmy.

Součástí plánu práce je i plán dalšího vzdělávání učitelů. Zájem o další vzdělávání je mezi pedagogy značný, mnohdy převyšuje možnosti školy jej uspokojit. Například v době inspekční činnosti ředitel školy evidoval padesát dva přihlášek na vzdělávací akce, konané v druhém pololetí školního roku. V centru zájmu je práce s počítači.

Pomoc začínajícím a nekvalifikovaným učitelům je pravidelně zajišťována. V letošním školním roce s jednou začínající učitelkou spolupracuje uvádějící pedagog a také jí podle potřeby pomáhá vedení školy a metodické sdružení učitelů prvního stupně.

Systém hodnocení pracovníků je vytvořen a kritéria hmotného stimuluování jsou známa. Při stanovení osobních příplatků vedení školy preferuje správu kabinetů, vedení metodických sdružení, další vzdělávání, pravidelné opravy sešitů (celkem osm kritérií), při stanovení příplatků za třídnictví práci v 1. a 9. třídě.

Sebehodnocení školy projednává pedagogická rada, závěry jsou zachyceny ve výroční zprávě, ta je poskytována městskému úřadu a místnímu muzeu.

Vedení a motivování je hodnoceno jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Přestože výuka a provoz v této škole probíhají současně na více místech, z předložené dokumentace i dalších poznatků plyne, že systém vnitřní kontroly je vytvořen, je účinný, vyžaduje dobrou spolupráci více pracovníků.

Každý ze zaměstnanců školy má stanovené povinnosti, vyplývající z pracovního řádu, vedoucí pracovníci mají navíc písemně vymezené i oblasti kontroly. Plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2001/2002 vznikl na základě údajů zpracovaných ve výroční zprávě a na základě závěrů hospitačí, uskutečněných ředitelem školy a jeho zástupci ve školním roce 2000/2001. Jsou v něm vytyčeny hlavní úkoly, jež se týkají zejména problémových žáků a žáků se specifickými potřebami, některých oblastí výchovně-vzdělávacího procesu a materiálního zázemí. Tento plán je podrobněji rozpracován do jednotlivých měsíců a zahrnuje kontroly pedagogické dokumentace, kontrolu práce předmětových komisí, výchovného poradce, třídních učitelů a také hospitační činnost. Kromě kontrolní činnosti plánované se uskutečňuje i namátková, většinou při operativním řešení nějakého problému.

Plán kontrolní a hospitační činnosti zahrnuje i kontrolu provozu školy, hospodaření je v kompetenci městského úřadu.

Analýzy výsledku kontrol jsou prováděny a na jejich základě se pak obměňují hlavní úkoly kontrolní a hospitační činnosti v následujícím školním roce.

Sledování kvality výchovně-vzdělávacího procesu je v kompetenci celého vedení školy.

Na prvním stupni a ve školní družině hospitační činnost realizuje zástupkyně pro 1. stupeň, v 6. - 9. ročníku ředitel školy i jeho zástupce. Kromě toho ředitel školy provádí na začátku školního roku úvodní hospitace v prvních a šestých třídách. Na odloučená pracoviště školy členové vedení zajíždějí podle plánu, ale také vyžádají-li si to naléhavé záležitosti.

Z jednotlivých hospitačí ve výchovně-vzdělávacím procesu vedoucí pracovníci zhotovují hospitační záznamy, ty pak projednávají s pedagogy. Kvalitní výchovně-vzdělávací práce bývá oceněna buď pochvalou, finanční odměnou, či zvýšením osobního příplatku. Záporné výsledky se řeší osobním pohovorem. Ředitel školy si chválí spolupráci se svými zástupci, s provozními zaměstnanci, ale i pedagogy.

Ke dni zahájení inspekční činnosti bylo provedeno osmnáct hospitačí na prvním stupni a ve školní družině, na druhém stupni třináct (a jedné z nich se zúčastnila i inspekce). Rozbor předvedené vyučovací jednotky vedl ředitel školy fundovaně a s erudicí.

K další evaluaci práce učitelů a výsledků učení žáků jsou využívány srovnávací písemné práce, pravidelně zadávané v šestém a devátém ročníku, výsledky přijímacích řízení a také mimoškolní akce, (např. soutěže, olympiády v různých předmětech, veřejná vystoupení).

Kontrolní mechanismy a jejich realizace jsou velmi dobré.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Celkově jsou podmínky vzdělávání v jednotlivých oblastech řízení školy hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Kontrolovaným obdobím je vymezen kalendářní rok 2001. Kontrola personální oblasti odráží stav v době konání inspekce.

Hodnocení efektivnosti čerpání neinvestičních výdajů

Limit neinvestičních prostředků byl dodržen, celková výše čerpání činila 9 616 800,- Kč.

Základní škola splnila ukazatele neinvestičních výdajů.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Přidělený limit na mzdy a platy činil po úpravách 8 289 600 Kč, navíc mzdové prostředky mimo závazný limit 45 600 Kč, celkem 8 335 200 Kč, celkové čerpání mzdových prostředků činilo 8 335 136 Kč.

Na osobní příplatky bylo vyplaceno 704 212 Kč, na odměny bylo vyplaceno 168 100 Kč.

Limit pracovníků byl stanoven 50,81 a skutečnost činila 50,81, limit byl dodržen.

Vyplácení nenárokových složek platu odpovídá možnostem rozpočtu mzdových prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Osobní příplatek je stanoven na základě kritérií pro stanovení osobních příplatků, jeho výše je projednávána v září a březnu s každým pracovníkem.

Za mimořádnou práci, neopakující se pravidelně, a za práci konanou nad rámec pracovních povinností jsou vypláceny odměny. Jsou udělovány na základě konkrétních údajů a návrhu vedoucích pracovníků a po projednání ve vedení školy.

Kontrolou vzorku osobních spisů bylo zjištěno, že obsahují pracovní smlouvu, platový výměr, doklad o dosaženém vzdělání, pracovní náplň.

Byla provedena kontrola zápočtu praxe, zařazování zaměstnanců do platových tříd a stupňů, stanovení osobních příplatků, zvláštních příplatků a příplatků za vedení. Nebyl zjištěn rozpor s obecně závaznými právními předpisy.

Hodnocení efektivity čerpání ostatních neinvestičních výdajů

Závazný limit přidělených prostředků činil 353 200 Kč, čerpání bylo zejména na vzdělávání 31 900 Kč, na cestovné 23 000 Kč, na ochranné pracovní pomůcky 7 200 Kč, celkem 109 600 Kč. Ostatní prostředky ve výši 243 600 Kč na učební pomůcky a učebnice byly převedeny na město Dobruška. Tato částka byla městem uvolněna pro čerpání školy.

učebnice a učební pomůcky	124 200 Kč	na žáka	182,92 Kč
plavecký výcvik	214 600 Kč	na žáka	316,05 Kč
vzdělávání zaměstnanců	31 900 Kč	na žáka	46,98 Kč
z toho pedagogů	30 100 Kč	na žáka	44,33 Kč

Pro výpočet je použit počet žáků podle Výkazu o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 k 30. 9. 2000 a podle Výkazu o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 k 30. 9. 2001.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

V roce 2001 nebyly škole přiděleny účelové prostředky ze státního rozpočtu.

Hodnocení efektivity čerpání investičních prostředků

V roce 2001 nebyly škole přiděleny investiční prostředky ze státního rozpočtu.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

V současné době je zpráva o hospodaření školy zpracovávána, její hodnocení není možné.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

V Základní škole Františka Kupky v Dobrušce nebylo ve sledovaných oblastech za kalendářní rok 2001 zjištěno nehospodárné a neefektivní čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich použití.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výchovné poradenství a prevence sociálně patologických jevů

Výchovná poradkyně byla ustanovena ředitelem školy do funkce v roce 1994. V letošním školním roce má odpočet čtyři hodiny z přímé vyučovací povinnosti. Neabsolvovala kvalifikační studium výchovného poradenství, příležitostně se však účastní seminářů zaměřených na tuto problematiku, organizovaných akreditovaným centrem vzdělávání. Úzce spolupracuje s ostatními pedagogy, především s kolegyní, učitelkou občanské a rodinné výchovy, s ředitelstvem školy, s Pedagogicko-psychologickou poradnou a Úřadem práce v Rychnově nad Kněžnou i s dalšími subjekty a organizacemi zabývajícími se touto problematikou.

Kartotéku integrovaných žáků vede v písemné podobě. V kartotéce jsou v současné době evidováni padesát tři žáci se specifickými vývojovými poruchami učení. Individuální vzdělávací plány žáků se specifickými vývojovými poruchami učení nejsou zpracovávány (byly vypracovány pouze ve školním roce 1998/99 podle vzorů, které vypracovala Pedagogicko-psychologická poradna v Rychnově nad Kněžnou), čímž není dodržen metodický pokyn MŠMT k integraci dětí a žáků se zdravotním postižením a jejich ekonomické a materiálové zabezpečení. Zprávy z vyšetření jsou založeny u výchovné poradkyně a kopie v katalogových listech žáků. Výchovná poradkyně vede evidenci kontrolních vyšetření, sleduje termíny i platnost osvědčení.

Z evidovaných padesáti tří integrovaných zdravotně postižených žáků je v reedukační péči třinácti asistentek čtyřicet sedm žáků prvního stupně (pracují ve tří a čtyřčlenných skupinkách ve vyčleněných, speciálně upravených prostorách), šest žáků druhého stupně není zařazeno do nápravné péče, pouze jsou zohledněni ve výuce. Výše zmiňovaný pokyn není dodržen, protože někteří vykazovaní žáci nemají možnost v době mimo vyučování čerpat individuální speciálně pedagogickou nápravu.

Výchovná poradkyně nemá pevně stanovené konzultační hodiny, poradenskou činnost provádí po vzájemné domluvě s rodiči či žáky. Žákům a jejich rodičům jsou poskytovány informace v souvislosti s volbou povolání ústně, či prostřednictvím údajů na nástěnce. Další informace získávají rodiče žáků devátých (případně i nižších) tříd na listopadové třídní schůzce zaměřené k volbě povolání, té se účastní i zástupci středních škol.

Problematiku protispoločenských jevů, především drogovou, sleduje od roku 1995 učitelka občanské a rodinné výchovy ve škole. Nemá potřebnou odbornou způsobilost k výuce předmětů druhého stupně základní školy, ale absolvovala školení pro protidrogové koordinátory i kurzy Sorosovy nadace. Má zpracovaný Minimální preventivní protidrogový program na školní rok 2001/2002, který je zaměřen na věkové kategorie žáků druhého stupně a využívá praktické prostředky k dosažení obecně stanovených cílů.

Komplexní program k prevenci šikany a dalších závadových forem chování ve škole zpracován není. Ale ve Školním řádu v části Povinnosti učitelů (body 17, 18, 19) je uvedeno, že pedagogové mají povinnost sledovat projevy zneužívání návykových látek a ostatní sociálně patologické jevy, navrhnout cílená opatření, uvědomovat výchovnou poradkyni, učitelku občanské a rodinné výchovy i ředitele školy o výskytu přestupků souvisejících se zneužíváním návykových látek a zajišťovat spolupráci se zákonnými zástupci žáků při přípravě a realizaci preventivních, osvětových a konzultačních akcí. Mezi hlavní úkoly v oblasti výchovy a vzdělávání v Plánu práce na školní rok 2001/2002 patří důsledné sledování sociálně-patologických jevů a projevů zneužívání návykových látek, zaměření se na děti s problémovým vývojem a rizikovým chováním, podpora mimoškolních preventivních aktivit ve Školním sportovním klubu Bodlinka a spolupráce se zákonnými zástupci žáků.

Dvacet žáků devátých tříd je zapojeno do pedagogického projektu Dokážu to. Při jednotlivých setkáních se učí řešit konflikty, odolávat negativním vlivům, činit odpovědná rozhodnutí. Setkání žáků probíhají odpoledne či o víkendech.

V knihovně výchovné poradkyně a protidrogové koordinátorky se nachází odborná literatura vztahující se k poruchám učení a chování dětí, k problematice sociálně patologických jevů a prevenci závadových forem chování. Na nástěnce školy jsou vystaveny propagační materiály středních škol, další důležité informace vztahující se k protidrogové problematice jsou na nástěnce tělovýchovné.

Diskrétní forma komunikace mezi pedagogy a žáky dle sdělení ředitele školy probíhá, kromě metodicky prevence se poradcem dítěte v jeho problémech stávají i další pedagogové. Schránka důvěry není zavedena. Příležitostně jsou pořádány dotazníkové akce, které zjišťují aktuální situaci ve škole. Závadové formy chování se dle sdělení vedení školy bezodkladně řeší ve spolupráci všech zúčastněných stran, problémy se vyskytují většinou mimo prostor školy. Písemné zápisy z těchto jednání nejsou pořizovány.

Osvěta mezi žáky i pracovníky se ve škole uskutečňuje, občas je tato problematika řešena i v místním tisku. Nabídka zájmových útvarů (z 670 žáků je jich zapojeno do pravidelné mimoškolní činnosti 28 %, do příležitostných aktivit a náborových akcí 85 %) i estetické prostředí školy s příznivým klimatem působí preventivně proti sociálně patologickým jevům ve škole. V rámci preventivních opatření je umožněno žákům sportovní vyžití nejen po vyučování ve ŠSK Bodlinka, ale také o přestávkách, na chodbách se nacházejí stoly na stolní tenis, ribstole, šachy.

Výchovné poradenství a prevence sociálně patologických jevů mají průměrnou úroveň.

- Základní škola v současné době nemá vyřizenu žádost o změnu zařazení v síti škol ze dne 26. 11. 2001.
- Žáci a pracovníci školy se stravují v esteticky působícím prostředí - bílé ubrusy, květiny na stolech apod. Toto stravování zajišťuje firma SODEXHO.
- Ve školním roce 2001/2002 se ve škole nevzdělává žádný žák - cizinec.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí Školského úřadu v Rychnově nad Kněžnou, čj. DODSIT 28/2000, o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 5. 2000, ze dne 11. 5. 2000,
- Zřizovací listina ze dne 12. prosince 2001,

- Učební plán základní školy pro školní rok 2001/2002,
- Organizace školy pro školní rok 2001/2002 ze dne 3. září 2001,
- plán práce Hlavní úkoly v oblasti výchovy a vzdělávání - školní rok 2001/2002,
- měsíční plány, vedené ve školním roce 2001/2002,
- rozvrh hodin ve školním roce 2001/2002,
- Výroční zpráva školy za školní rok 2000/2001, ze dne 3. července 2001,
- třídní knihy, vedené ve školním roce 2001/2002,
- třídní knihy IX. A, IX. B, IX. C, vedené ve školním roce 2000/2001,
- záznamy o práci v nepovinných předmětech, vedené ve školním roce 2001/2002,
- třídní výkazy a katalogové listy, vedené ve školním roce 2001/2002,
- zápisy z pedagogických rad, vedené od 28. září 1990,
- tematické plány vyučujících ve školním roce 2001/2002,
- kniha úrazů, vedená od 11. září 1985,
- vzorky žákovských sešitů, vedených ve školním roce 2001/2002,
- vzorky kontrolních diktátů a kontrolních slohových prací z českého jazyka, napsaných ve školním roce 2001/2002,
- vstupní prověrky tříd VI. A, VI. B, VI. C, napsané ve školním roce 2001/2002,
- přijímací zkoušky „nanečisto“, napsané ve školním roce 2000/2001,
- vzorky žákovských knížek, vedených ve školním roce 2001/2002,
- vzorky zápisů z laboratorních prací, uskutečněných ve školním roce 2001/2002,
- materiály Rozdělení povinností zástupců ředitele školy vyplývající z pracovního řádu, ze dne 29. srpna 1997, vypracované pro oba zástupce ředitele,
- vzorky zápisů ze schůzí metodického sdružení učitelů prvního stupně, vedené ve školním roce 2000/2001 a 2001/2002,
- vzorky zápisů ze schůzí předmětových komisí učitelů, vedené ve školním roce 2001/2002,
- protokoly o komisionálních opravných zkouškách dvou žáků, vykonaných 30. 8. 2001,
- protokoly o komisionálních opravných zkouškách dvou žáků, vykonaných ve dnech 30. a 31. srpna 2000,
- vzorky vysvědčení za první pololetí školního roku 2001/2002,
- Jmenovací dekret ředitele školy ze dne 27. srpna 1993,
- Schválený rozpočet pro rok 2001, platný od 1. 1. 2001 - úprava k 1. 12. 2001, ze dne 20. 12. 2000,
- osobní spisy zaměstnanců školy, vedené ve školním roce 2001/2002,
- Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 k 30. 9. 2000 ze dne 4. 10. 2000,
- Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 k 30. 9. 2001 ze dne 2. 10. 2001,
- Žádost o změnu zařazení do sítě škol ze dne 26. 11. 2001,
- kritéria pro stanovení osobních příplatků a odměn,
- Plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2001/2002, projednaný a schválený vedením školy 29. 8. 2001,
- Inspekční zpráva č.j. 103 236/98-2303, ze dne 27. 5. 1998,

- Protokol o kontrole č.j. 103 237/98-2303, ze dne 27. 5. 1998,
- Rámcový plán činnosti ŠSK Bodlinka ve školním roce 2001/2002, ze dne 12. 9. 2001,
- Výkaz o úrazovosti Škol(MŠMT) V 36-01 za školní rok 2000/2001,
- podkladová inspekční dokumentace,
- dotazníky žáků (vzorek dvou tříd) Jaké to je, být žákem této školy ?,
- náplň práce výchovného poradce ve školním roce 2001/2002,
- zájmové útvary ve školním roce 2001/2002 (přehled),
- povinně volitelné předměty ve školním roce 2001/2002 (přehled),
- Školní řád ze dne 3. září 2001,
- Povinnosti učitelů ze dne 3. září 2001,
- Minimální preventivní protidrogový program na školní rok 2001/2002,
- Projekt 2001/2002 – integrování žáci ZŠ FK Dobruška,
- Přehled výchovně-vzdělávací práce školní družiny ve školním roce 2001/2002,
- pracovní povinnosti jednotlivých zaměstnanců školy, vedené ve školním roce 2001/2002,

ZÁVĚR

Základní škola Františka Kupky Dobruška, Františka Kupky 350, okres Rychnov nad Kněžnou poskytuje základní vzdělání. Od poslední inspekce v roce 1998 se výrazně zlepšily prostorové a materiální podmínky školy. Dílčí doporučení byla splněna.

Oblast plánování a přípravy výuky je promyšlená, nedostatek je v rozvržení učiva dějepisu. Personální, materiální a psychohygienické podmínky jsou velmi dobré, prostorové také, pro výuku tělesné výchovy na druhém stupni pouze postačující.

Organizace výuky je funkční. Vyučující kladou důraz především na pozitivní motivaci a hodnocení. Interakce a komunikace mezi pedagogy a žáky a žáky navzájem se jeví jako velmi dobrá.

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných oblastech hodnoceny jako velmi dobré.

Stupněm velmi dobrý jsou hodnoceny podmínky činnosti školní družiny, kvalita jejího řízení i organizace výchovně-vzdělávací činnosti.

Plánování vychází z analýzy podmínek, vzhledem k závažným chybám v učebním plánuje tato oblast hodnocena jako průměrná.

Organizační uspořádání školy je účinné, informační systém také. Kontrolní činnost zahrnuje celou organizační strukturu, hospitační činnost vytváří podmínky pro zvyšování úrovně výchovně-vzdělávací práce.

Bez závad je i oblast efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu

Pozitiva:

- kvalitní dodržování zásady názornosti při výuce přírodovědným předmětům,
- velmi esteticky působící prostředí školy,
- nadstandardní možnost sportovního využití,

- pěkně vybavené prostory pro reedukační péči žáků se specifickými vývojovými poruchami učení,

Negativa:

- zkrácení dvou vyučovacích hodin o pět minut,
- pouze vyhovující podmínky pro výuku tělesné výchovy na druhém stupni školy,
- nedodržení učebních osnov dějepisu - neprobrání tematického celku Československo a svět ve 2. polovině 20. století ve školním roce 2000/2001,
- chybějící kvalifikační studium výchovné poradkyně, chybějící pedagogická či odborná způsobilost dalších pedagogů,
- absence individuálních vzdělávacích plánů integrovaných žáků,
- absence komplexního programu školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů,

Doporučení:

- prokazatelně zaznamenávat projednání výročních zpráv, řádu školy a řádů odborných učeben, tělocvičen a hřišť v zápisech z pedagogických rad,
- dodržovat počty laboratorních prací, doporučené zvoleným vzdělávacím programem,
- změnit způsob rozplánování učiva dějepisu v 9. ročníku,
- dle finančních možností zřizovatele usilovat o zlepšení podmínek pro výuku tělesné výchovy i pro všechny mimoškolní sportovní aktivity,
- vypracovat komplexní program školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů,
- vypracovat individuální vzdělávací plány integrovaných zdravotně postižených žáků,

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Svatava Fejglová	S. Fejglová v. r.
Členové týmu	Mgr. Martina Bělková	M. Bělková v. r.
	Mgr. Bc. Květoslava Dřevíková	K. Dřevíková v. r.
	Mgr. Petr Boháč	Boháč v. r.
	PaedDr. Antonín Kačírek	Ant. Kačírek v. r.
Další zaměstnanci ČŠI	Ing. Pavel Tomáš	

V Hradci Králové dne 2. dubna 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 5. dubna 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Předmětem orientační inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Okresní úřad, referát školství, Rychnov nad Kněžnou	2002-04-22	091 454/02-5170
Zřizovatel: Město Dobruška	2002-04-22	091 453/02-5170

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány